

”

Kunst blijft voor mij
een daad van liefde

Gerbrich Meijer klarinettist

CULTUUR C3

Door onze medewerker
Joost Galema

De mens mag dan graag filosoferen over de maakbaarheid van het bestaan, in de praktijk regeert vaker het toeval, ervaart klarinettist Gerbrich Meijer (26). Komende anderhalve maand reist ze - als 'Dutch Classical Talent' - met haar *One Woman Show* door Nederland. Meijer speelt daarin niet alleen klarinet, ze probeert ook haar vinger te leggen op wat talent is - en wat de wegen zijn die talent moet gaan.

Hoe zou haar leven er nu uitzien wanneer ze in haar kindertijd die ene dag níet met haar ouders de plaatselijke voorspeelavond in de kleine dorpschool in Winsum had bezocht? Daar mocht haar zus haar gestage vorderingen op piano laten horen. Maar op dat 'podium' verscheen ook een klarinettist die dezelfde week in hun dorp was komen wonen. En de klank van Ivar Römer - die haar eerste leraar werd - kan ze nog altijd in haar hoofd oproepen. Hij schiep een muzikale wereld waarin ze wel wilde wonen.

In de bijna twintig jaar daarna voerde haar ontdekkingstocht Meijer vanuit het Groningse Winsum naar conservatoria in Kopenhagen en Los Angeles en langs vele Nederlandse en internationale concertzalen. Ze leerde de schijnwerpers kennen en de lange schaduwen ervan. „Het leven van klassieke musici mag voor het oog draaien om schoonheid en zeggingskracht”, beschrijft ze in Grand Café Restaurant 1e klas op Amsterdam Centraal. „Maar de weg naar deze droom is al snel bezaaid met concoursen en audities, met onderlinge wedijver en competitie.”

Haat-liefdeverhouding

Een goed voorbeeld hiervan deed zich ruim twee jaar geleden voor tijdens het Festival Jong Talent op Schiermonnikoog. Voor haar optreden met pianist en festivaldirecteur Caspar Vos trilde in de kleedkamer Meijers telefoon. Op het scherm lichtte de naam op van haar Amerikaanse klarinetleraar Yehuda Gilad, die kennelijk dacht dat haar recital er inmiddels opzat. Ze nam niet op, maar enkele ogenblikken later zoemde het toestel opnieuw. Hij stuurde haar een appje. „Did you win?”, luidde de korte boodschap.

De klarinettist heeft een haat-liefdeverhouding met dat deel van haar bestaan. „Om het fenomeen competitie kun je niet heen in de muziek. Voor orkestbanen strijd je in audities tegen concurrenten. Wie tot solist wil uitgroeien, moet zich onderscheiden in concoursen. Dat lijkt soms de enige manier om echt gezien te worden. Maar voor mij blijft kunst een daad van liefde. En prestatiedwang en faalangst kunnen de vlam doven. Dat schept een atmosfeer waarin het normaal is dat musici bètablokkers slikken.”

Zulke bestaanskwesaties gaan niet alleen over musici maar over iedereen, wil Meijer in haar *One Woman Show* duidelijk maken. Als een fundament onder het concert noemt ze een solo van de Zweedse componist Marie Samuelsson met de intrigerende titel 'Somebody Is Learning How To Fly'.

Technisch perfectionisme

„Ze schreef het werk elf jaar geleden, op haar zesenvijftigste, toen ze besefte dat de mens steeds opnieuw moet

Gerbrich Meijer: „Klassieke muziek zit in het strakke korset van het technisch perfectionisme.”

‘Volmaaktheid is een plek waar het denken even niet bestaat’

INTERVIEW **GERBRICH MEIJER** Klarinettist Gerbrich Meijer reist komende anderhalve maand als Dutch Classical Talent met haar 'One Woman Show' langs veertien zalen in heel Nederland. Een show over de schijnwerpers en de lange schaduwen ervan. „De weg van het talent is bezaaid met competitie.”

leren vliegen. Je hebt het leven nooit in de hand: elke fase vraagt iets nieuws van ons. Wie wil vliegen, moet durven. Klassieke muziek zit in het strakke korset van het technisch perfectionisme. Maar voor mij behelst volmaaktheid meegevoerd worden naar een plek waar het denken even niet bestaat. Een lied als 'Kom terug' van Spinvis kan me in zo'n wereld brengen. 'Erf de ogen van je kind. Kijk erdoor', dicht hij. En het refrein 'Reis ver, drink wijn, denk na, lach hard, duik diep, kom terug', werd een mantra voor me. Goede kunst roept een magie op die onverklaarbaar is, zoals je het gevoel van vliegen ook niet kunt uitleggen. Ik voel die kracht in klassieke muziek. Ik wil graag laten horen en zien wat zulke werken in een mensenleven kunnen betekenen. Je hoeft geen wonder te zijn om er één te verrichten.”

Na haar middelbare school koos Meijer voor het conservatorium in de Deense hoofdstad Kopenhagen, nadat ze was getroffen door de klank van de klarinettist John Kruse die daar les gaf. Van hem leerde ze haar mogelijkheden kennen. „Hij hielp me de focus te vinden, want ik had op mijn zeventiende na het gymnasium nog geen idee hoe het was om plotseling echt alleen met het instrument te zijn.”

Vervolgens moedigde Kruse haar aan een master te doen aan het prestigieuze Colburn in Los Angeles. „Hij vond dat ik meer kon”, zegt Meijer. „Dus heb ik toen mijn net gevonden comfortzone weer verlaten. Toegelaten worden op Colburn bij Yehuda Gilad is een gouden ticket. Ik leefde een maand in isolement, alleen met mijn klarinet. Als ik naar de andere kant van de wereld reis, was mijn gedachte, moet ik wel iets neerzetten. Een auditie van vier minuten bepaalde de volgende vier jaar van mijn leven.”

Cultuurshock

Op Colburn leerde ze haar beperkingen kennen. „De cultuurshock was groot”, ervaar ze. „Ik verruilde het aanmoedigende en behulpzame Denemarken voor Amerikaanse hiërarchie en competitiedrift. De weinige woorden die we daar hoorden, gingen over onze gebreken. Het maakte me onzeker. Mijn eerste en tweede jaar liep ik wel rond met twijfels, met gedachten om te stoppen, een andere weg dan muziek te zoeken. Maar ik ben wel grootgebracht met het uitgangspunt om dingen af te maken. Dus ik heb de diepe dalen voor lief genomen, en uiteindelijk ook de hoogten mogen zien. Gilad heeft me als musicus en mens sterker en wijzer gemaakt en daar ben ik hem dankbaar voor.”

Haar campus lag in downtown Los Angeles, luttele honderden meters van de buurt Skid Row met meer dan tienduizend daklozen. „Je sloeg een hoek om en overal lagen mensen op straat. Wonen en studeren in Amerika betekent lessen in relativeren. Het is een land van grootse dromen en dagelijkse nachtmerries. Je kan daar niet overleven als de klarinet het enige belangrijke is in het bestaan. In Los Angeles ging ik nadenken over wat ik met muziek wil, en welk verschil ik ermee hoop te maken.”

Dutch Classical Talent: Gerbrich Meijer

Haar *One Woman Show* is tot en met 13 december te zien in Nederlandse zalen. Info: gerbrichmeijer.com
Gerbrich Meijer speelt met Fuse het Klarinetkwintet van Carl Maria von Weber.

FOTO FRANK RUITER